

Zprávy

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky, Vol. 59 (1930), No. 4, 281--284

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/121538>

Terms of use:

© Union of Czech Mathematicians and Physicists, 1930

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

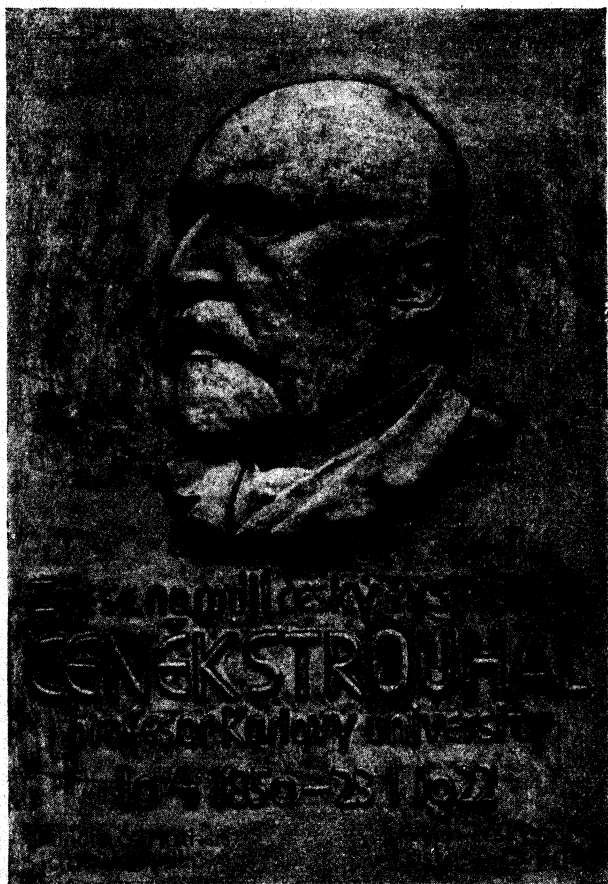
ZPRÁVY.

Pamětní deska Strouhalova v Seči. Myšlenka, umístiti pamětní desku prof. Dr. Čeňka Strouhala v jeho rodišti na domě, který Strouhal sám zbudoval tam, kde stával jeho rodný domek, a ve kterém dlouhá léta trávil své prázdniny v kruhu rodinném a kde ovšem také psal zejména svou Experimentální fysiku, tato myšlenka došla svého konečného uskutečnění v neděli, dne 18. května 1930, odhalením desky. Deska bronzová, jejíž snímek přináší připojený obrázek, jest dílem nadaného mladého sochaře J. Nušla, a zdařilý relief Strouhalovy charakteristické hlavy, jejíž přináší, bude povždy mlčenlivým a přece výmluvným svědkem vděčné vzpomínky, kterou si Strouhal zajistil svou prací i svým příkladným životem v kruzích svých žáků, dnes profesorů, lékařů, lékárníků, a zejména v Jednotě československých matematiků a fysiků, jejímž byl dlouhá léta předsedou a protektorem.

Slavnost odhalení desky, již pořádala Jednota společně s Východočeským odborem ústředního spolku čl. profesorů, zahájil před 11. hodinou Pěvecký sbor stát. koed. ústavu učitel. v Chrudimi zapěním slavnostního sboru Smetanova; řídil prof. Josef Masopust. Nato předseda Jednoty prof. Dr. Fr. Nušl pozdravil a uvítal účastníky, četné domácí občany se sborem hasičským v čele a početné hosty, mezi nimiž zástupce České akademie věd, Karlovy university, brněnského odboru JČMF, brněnského a píseckého odboru ÚSČsP, města Nasavrck, Vlastivědného musea pro východní Čechy v Chrudimi, zástupce českých škol středních a průmyslových a členy rodiny. Ve svém proslovu zdůraznil předseda Rašínovo heslo „Práce pro vlast se neplatí“ a přál si, aby Strouhal a jeho pamětní deska byly povzbuzujícím příkladem příštím generacím. Následoval proslov předsedy Východočeského odboru ÚSČsP jakožto spolupředsedy slavnosti. Předseda, prof. pardubického gymnasia Ferd. Mládek, dotkl se vřelými slovy Strouhalovy činnosti v čele zkušebních komisí, kde svým taktem a vlídností si získával lásku kandidátů, jeho vynikající činnosti učitelské a podílu, který měl na pracích a snahách po reformě střední školy.

Následovala slavnostní řeč, již pronesl profesor Karlovy university, dr. V. Posejpal, spojená s odhalením desky. Vylíčil stručně životní běh, osobní vlastnosti a vědecké dílo Strouhalovo, řečník v konci své řeči zejména vytkl lásku Strouhalovu k rodnému městu a kraji, když pravil: „Dítě českého venkova, zůstal venkovu věren, miloval nade vše hroudu, z níž vyšel a k níž se uchyloval,

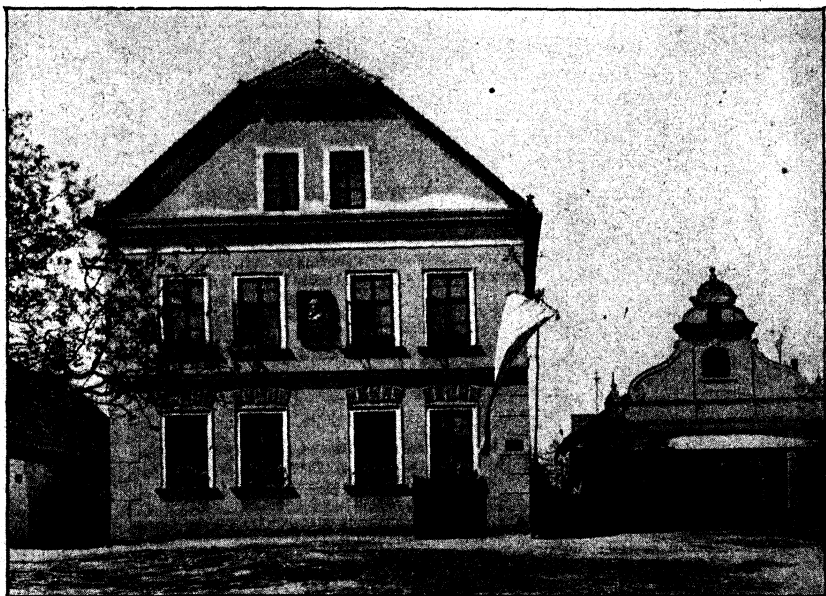
hledaje tu v kruhu rodinném chvíle oddechu a odpočinku... A dnes jeho láska k rodnému krovu dochází další a zasloužené odměny. Pohřebním ohněm v popel obrácen byl rukou umělce vzkříšen a oživen, aby jeho vážná hlava povždy, pokud lidská

možnost dovolí, vlídně zírala z tohoto místa, kde po prvé spatřil světlo světa a kde trávil své nejkrásnější chvíle. A prapor červeno-bílý, který ho dosud hájí, nechť již spadne...“

Při těchto a následujících slovech byla deska odhalena a přítomní hasiči vzdali na povel čest, k nimž se připojilo celé shromáždění, zachovávajíc chvíli úplného ticha.

Obrácen k odhalené desce řečník takto pokračoval: „Veliký mysliteli, učiteli a přáteli, v této posvátné chvíli, kdy znovu se vracíš do svého domova, oživuje tvůj velký, šlechtitný duch naše srdce, naše vzpomínky. Cítíme sílu příkladu, který jsi nám dal svým životem, svou prací, svou neúnavnou pílí, svou rozvahou v dobách dobrých i zlých. Chceme a přejeme si, aby tento tvůj příklad povždy v nás zůstal tak živý jako dosud, aby se přenášel z pokolení na pokolení. Přejeme si, aby zůstal povždy vzorem naší studu-

jící mládeži, přejeme si zejména, aby zdejší lid nikdy ho nezapomněl, aby tvůj krásný rodný kraj, do něhož povždy budeš zírati, zůstal naplněn tvým šlechtitným duchem.

Tvoji památce buď věčná čest,
Sečí a Tvému rodnému kraji sláva.“

Po krátké přestávce se ujal slova starosta města Seče, velkostatkář pan V. Mareš, jenž vzpomínaje osobního přátelství s oslavencem převzal desku do opatrování obce, a po něm vřele a obsírně promluvil o významu Strouhalově, jež má pro starší generaci lékařskou, jménem Ústřední Jednoty československých lékařů Strouhalův zeť, pl. MUDr. Evž. Kliment.

Nejstarší syn Strouhalův, MUDr. Evžen Strouhal, poděkoval nato jménem rodiny velice vřele všem, kteří se zasloužili o umístění desky a o průběh dnešní slavnosti, která byla pietně ukončena státními hymnami, jež Pěvecký sbor stát. koeduk. ústavu učít. v Chrudimi krásně přednesl.

Po krátkém prodlení, věnovaném prohlídce zdařilé desky, odebrali se účastníci slavnosti na místní hřbitov, k rovu, jenž chová popel a ostatky Strouhalovy, uctít tam jeho památku. Nad hrobem, ozdobeným nádhernými kyticemi se stuhami v národních barvách, z nichž jedna nesla nápis „Svému čestnému členu a protektoru — Jednota českosl. matematiků a fyziků“, druhá „Vynikajícímu učiteli a vědci — Východočeský odbor Ústředního spolku čsl. profesorů“, zapěl též sbor Stréblovo „Sladce dřímej“, načež se ujal slova prof. brněnské techniky a předseda brněnského odboru JČMF, Dr. Vlad. Novák, bývalý dlouholetý asistent Strouhalův, aby způsobem sobě vlastním oživil vzpomínky na svého učitele, osvětlil jeho lásku k rodině a rodnému kraji, zejména jak sám je poznal za svého pobytu v Seči jako host Strouhalův v době velké války.

Společný oběd v hostinci „Na Veselce“ a společná vycházka k údolní přehradě na Chrudimce za vedení p. ing. V. Chloupka uzavřely rámeček tohoto pro všechny účastníky nezapomenutelného dne.

Myšlenka, umístiti na domě kdysi Strouhalově v Seči pamětní desku Strouhalovu, došla, jakmile byla prof. Jar. Adámekem z Chrudimě vyslovena, živého ohlasu jak ve Východočeském odboru Ústředního spolku čsl. profesorů, tak v Jednotě čsl. matematiků a fyziků. Jednota, hotova nésti všechny potřebné náklady, odevzdala úkol komitétu, ve kterém zasedali za Jednotu prof. Dr. Fr. Nušl, prof. Dr. Václav Posejpal, odb. přednosta Dr. Mil. Valouch a za Východočeský odb. UŠČsP jeho starostá prof. Ferd. Mládek a jednatel Dr. Josef Honzák. Komitét, získav v akademickém sochaři Janu Nušlovi velmi schopného pomocníka, byl s to úkol svůj splniti tak, jak mu bylo uloženo, t. j., aby deska byla odhalena u příležitosti osmdesátých narozenin Strouhalových. Ty připadly na 10. dubna r. 1930, avšak se zřetelem na drsné podnebí horského tamního kraje, bylo odhalení desky položeno až na květen. Nebe úmyslu tím sledovanému přálo, neděle dne 18. května 1930 byla nádherný sluneční den, Seč, rodné město Strouhalovo, oděla se k jeho slavnosti nezapomenutelným jarním hávem. *Pp.*

Redakci Rozhledů byl pro příští ročník pověřen p. dr. Jan Schuster, profesor reálky v Praze II. Odstupujícímu redaktoru p. prof. dr. V. Ryšavému vyslovil výbor upřímné díky za veškeru péči, již Rozhledům věnoval po 9 let.